

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Upphörande av finansieringsbeslut avseende trygghetsvärd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att styrelsens beslut per den 10 oktober 2017 § 190 (17KS369) upphävs

att styrelsens beslut per den 4 december 2018 § 246 (18KS7) upphävs

att, för det fall detta beslut inte vunnit laga kraft den 1 januari 2024, inte verkställa utbetalningar av finansiellt stöd till de i ovan nämnda juridiska personerna *samt*

att Riktlinje för bidrag till hyreskostnader för samlingslokaler i bostäder för äldre personer - trygghetsboende, 16KS431, upphävs

Ärendet i korthet

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade den 7 februari § 26 att ”*fördela värdeöverföringsmedel till vård/vårdinna på BRF Engesberg 1 trygghetsboende*” Beslutet överklagades. Förvaltningsrätten i Umeå beslutade att upphäva styrelsens beslut. Förvaltningsrätten ansåg att styrelsens beslut inte var en angelägenhet för kommunen. Såsom domen får förstås beror det delvis på att individuellt riktat stöd till enskild näringsidkare som utgångspunkt är olagligt. Det krävs synnerliga skäl för att det ska vara tillåtet.

De tidigare finansieringsbesluten är i allt väsentligt som det beslut som kom att överklagas och sedermera upphävas av Förvaltningsrätten i Umeå. Den 10 oktober 2017 § 190 beslutade styrelsen att ”*bevilja Brf Takterassen bidrag för trivselvärd inom trygghetsboendet då föreningen uppfyller de principer för bidrag som fastställts av kommunstyrelsen*” och den 4 december 2018 § 246 beslutade styrelsen att ”*bevilja HSB Hyresrätt i Södra Norrland AB bidrag för trivselvärd inom trygghetsboende på Muréngatan då föreningen uppfyller de principer för bidrag som fastställts av kommunstyrelsen*”

Kommunstyrelsen

Utredningen

Kommunjuristen har utrett vad domen kan ha betydelse för tidigare av kommunstyrelsen beviljade finansieringslösningar avseende trygghetsvård. Dennes slutsats är att också tidigare beslut måste anses ha varit olagliga när de väl beslutades. En kommun kan inte finansiera trygghetsvård åt aktörer på bostadsmarknaden. Huruvida ett aktiebolag eller juridisk personer av upplåter bostadslägenheter med hyresrätt eller om en bostadsrättsförening upplåter lägenhet med bostadsrätt spelar ingen roll.

Yttrandet från bostadsrättsföreningen och HSB

Sektor Styrning och stöd har gett föreningen och aktiebolaget möjlighet att inkomma med yttrande i anledning av att deras finansieringsbeslut kan komma att upphävas. De har lämnat in ett gemensamt yttrande. Av yttrandet framgår i huvudsak följande.

Förvaltningsrättens dom rör inte privata boendeaktörer generellt utan en specifik bostadsrättsförening. Det går inte att utesluta att det allmänna intresset skulle bedömas annorlunda om det var fråga om en större aktör eller hyresvärd. Domen saknar prejudikatvärde.

Kommunallagen föreskriver kommunen har en skyldighet att rätta beslut som upphävts av en domstol i den utsträckning det är möjligt och inte tidigare liknande beslut. Det finns därför ingen skyldighet för kommunen att ompröva beslutet.

En kommun får inte heller ändra ett beslut med tillbakaverkande kraft till nackdel för kommunmedlemmarna. Föreningen och bolaget har genom finansieringsbesluten beviljats en förmån och är att betrakta som en utfästelse om bidrag för ett visst antal år.

Kommunstyrelsens bedömning

Genom förvaltningsrättens dom står det klart att bidrag till finansiering av trygghetsvård i en bostadsrättsförening inte är en angelägenhet för kommunen. Enligt styrelsens mening har utfallet blivit likadant om det hade varit ett aktiebolag med hyresrätter som hade ansökt om bidrag

Kommunstyrelsen

från kommunen för att finansiera en trygghetsvärd. Det är inte upplåtelseformen eller huruvida det är en bostadsrättsförening eller ett aktiebolag i sig som fått förvaltningsrätten att upphäva beslutet. I stället har förvaltningsrätten upphävt beslutet eftersom en sådan typ av finansiering saknar ett allmänt intresse och därmed inte är en angelägenhet för kommunen. I domen nämner förvaltningsrätten att en kommun får genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen men att individuellt riktat stöd till enskilda näringsidkare som utgångspunkt är förbjudet. Det krävs då synnerliga skäl.

Enligt 2 kap. 4 § kommunallagen får en kommun inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft till nackdel för medlemmarna, om det inte föreligger synnerliga skäl. Kommunstyrelsen konstaterar att ett upphävande av de tidigare finansieringsbesluten är ett sådant beslut som får anses träffas av den bestämmelsen. Frågan är då om det finns synnerliga skäl att upphäva finansieringsbesluten.

Ett exempel på synnerliga skäl är att beslutet är olagligt.¹ Eftersom förvaltningsrätten upphävde styrelsens beslut att finansiera trygghetsvärd åt bostadsrättsföreningen Engesberg måste även tidigare beslut anses vara olagliga. Eftersom kommunen, i anledning av domen, inte kommer kunna bevilja nya finansieringsbeslut avseende trygghetsvärdar, på grund av att det får anses olagligt då det inte är en angelägenhet för kommunen, måste så även tidigare beslut anses olagliga, för vilket då utgör ett synnerligt skäl.

Avslutningsvis konstaterar styrelsen att en fortsatt finansiering av trygghetsvärdar hos föreningen eller bolaget innebär att kommunen inte kommer behandla alla kommunmedlemmar lika eftersom bostadsrättsföreningen Engesberg inte kommer att få något sådant ekonomiskt stöd.

¹ Madell, T & Lundin, O, Kommunala befogenheter (2022, version 9, JUNO) s. 118

4(4)

Datum 2023-10-03

Diarienummer: 23KS330

Dnr

Kommunstyrelsen

I anledning av vad som anförs ovan beslutar därför styrelsen att upphäva de tidigare finansieringsbesluten och den riktlinje som ligger till grund för denna typ av finansieringslösningar.

Beslutsunderlag

Förvaltningsrätten i Umeå, 439-23, 23KS133-15

Yttrande angående Gävle kommuns finansiering av trygghetsvärd,
23KS330-5

Beslutet ska skickas till

Filip Henriksen
Kommunjurist